

לדעת מדוע לא הצלחתי בחיים שלי. מה כוח יש לאשה זו ולי אין? לכן נסעתי לרחוב מיכה.
רצונך זהו כל המישפט כולו. ואיך, זיל גמור: כאן טמונה האהבה לגבר, כאן בוערת הקינאה לאשה שזכתה בו, כאן ההכנה הנפשית למה שיקרה וכאן שוכן גם המוות.
דומה שסיפור המעשה שלפנינו בנאלי, ואינו שונה במאומה מעשרות ומאות סיפורים שאנו מוצאים בסיפורות מאז ימי קדם, על המשולש הניצני של האשה, הגבר והאהובה. אך בכל זאת, כשנתקלנו בשתיים מהנפשות הפועלות — זו של הנאשמת וזו של הבעל, ובתמונתה של המנוחה שמתה הטראגי הוא נשוא תיק זה — ההתייחסות שונה לחלוטין.

אין זה עוד סיפור! זהו טראגדיה מועזת, דווקא בשל האופק הרב ובלי מת הרגשות שהפגינה הנאשמת בעצמה. דווקא בשל הפנים הרפואות של בתה של הנאשמת, שישה רוכה ומקשיבה כאור לם, דווקא בשל שלות הנפש המדומה שהופגנה עליידי הבעל-המאהב, שלא נטש את ספסלי הקהל מראשית המישפט ועד סופו, למרות שזראה היה כי נטש את הנאשמת לחלוטין מרגע המעשה.

גלינה פגשה באליהו אבן במערכת הבי- חירות, ויחסי ידידות נקשרו ביניהם. הוא היה נשוי לסווי מזה 40 שנה, אך חיי הנישואין שלהם לא היו הצלחה. היו מע- לות ומורדות, כשפעם הם אף הסתיימו בגירושין של ממש ואחר-כך היו נישואין בשניים. ילדים לא היו להם, ולתולת של סווי בבעלה היתה כנראה שלמה. מר אבן, שנראה לנו אדם שקט ושקול אך גם חסון, חי היה יכול לנטוש את האשה שאיתה מזה 40 משנות חייו, ולהניח לה להידרדר נפשית ופיסית.

גלינה — מתוסבכת אך החלטית, לא ידעה פשרות. היא רצתה במר אבן כולו — או לא-כלום. זה מה שהכתיב לה הגי- יונה הקר. אך נפשה יצאה אליו, וכשהיא אמרה, "הכל או לא-כלום", לא יכלה לשאת את המחשבה שיבחר בלא-כלום. היא קיוו- תה שהוא יאמר — "הכל". ומובן שכאשר החליט לדבוק באשה שאיתה חי שנים רבות, בא המשבר, שבעיקבותיו האסון. אך משבר זה לא היה הראשון בחיי הגאהבים. בתקופה של שנה אחת ידעו יחסים קפוצות קיצוניות, שאין להסבירן אלא על רקע דרישותיה החד-משמעיות של הנאשמת מאליהו אבן: "או שתגור ותחיה עם אשתך ותעזוב אותי לנפשי לחלוטין, או שתבוא לגור אתי אולם אז עליך לנטוש את אשתך החוקית". מר אבן, מאידך, היה מעדיף את זה — וגם מזה שלא להניח את ידו. הוא איש הפשר- רות, הוא אומנם לא רצה באשתו והעדיף את גלינה, אך בשל יחס אחווה כלפי סווי, לא מלאו ליבו לנטשה לחלוטין. בשוני הזה בין אופיין של שתי הנפשות הפועלות, טמונה הטראגדיה שבתיק זה.

„החוס, האהבה והמישענות“

דינה הגיעה ארצה מלניגורד לפני כמה שנים. כעולה חדשה יחד עם בתה בת-העשרה, היא מהנדסת-חשמל, שהיא גרשה לפני שנים ברוסיה מאבי ילדתה, ומאז גידלה לבדה את הבת שהייתה בבתי- עינה, אולם כאשה בשנות הארבעים של חייה, חיפשה גם היא את החוס, האהבה והמישענות שכל אשה רוצה בהם. לאור ניסיונה ואופיה, לא שתלחה מכל גבר ללא אבהות. היא היתה מסייגת מאד, ובחנה את יחסו של הגבר שהתקרב אליה בעיניים חשדניות.

אחרי שהתברר עם אליהו אבן העמיקה, מצאה בו את הגבר המיוחל, אף שגילו היה 68 וגילה 49.

הוא כנראה נתן לה את התחושות של שלווה וביטחון, העניק לה אהבה ולפתח — אבהות.

חילתי יחסים הקרובים היתה בהסתר מסווי. הוא לא שיתף את אשתו בחוויותו הרומנטיות, אך עד מהרה נודע לה הדבר והחלו הצרות מבית. גלינה עמדה על כך שהדברים יהיו גלויים... (כאן חזר השופט וינוגרד על פרטי עדותו של הבעל, על אודות מכת היחסים בינו לבין אהובתו, נדידתו בין ביתה של גלינה לבין בית אשתו והתמוטטותיהן הנפשיות של ה- שתיים).

...כדי להבין, או לנסות להבין, מה ש- התרחש, עלינו לעזוב את אליהו אבן ול- התלות אל גלינה, החל מבזקרו של אותו יום מר ונממר. היא הביאה את ילדתה לביתהספר והלי-

כה לעבודתה. מקום עבודתה כמהנדסת היה בחברת רס"אור לתיכון חשמל, בי רחוב פרופסור שור בתל-אביב. מקום עבו- רתה של גלינה קרוב יותר לביתה של מר אבן, שאף הוא בצפון תל-אביב. מאז של למישרדו השוכן באזור התחנה המרכזית, התרגשותה הפנימית והמחשבות שהתרו- צצו במוחה באותו בוקר, לא איפשרו לה לעבוד. היא השימה עצמה כעובדת, אך ליבה ומחשבותיה היו במקום אחר.

מר אבן נהג לטלפן אליה פעמים אחדות ביום, אך באותו בוקר בוששה שיחתו לבוא. כשהמתח אצלה כבר היה בשיא, באה הישיבה ובה הודיע לה שהשאר- עבודה מיתכב בבית, שבו הודיע על עזיבתו. היא מספרת: „ביקשתי אותו שאני ר- צה פגישה לדבר איתו פעם אחרונה. אמרתי לו: 'רק היום'. בסוף הוא הסכים. נכנסתי לאוטו ונסעתי. היו לי מחשבות כל הזמן, ולא יכולתי להבין מדוע זה הולך ככה. ידעתי, כל החיים שלי רק כישלון...“

נפסתי לרגע. את הציטוט, כדי להבין את מצבה הנפשי של גלינה באותה שעה, היא ידעה כבר מזה כמה ימים שזה מה שיתרחש: שהוא יעזוב אותה ויחזור אל יקרה, שהוא בכל-זאת יינה את דעתו, שההיגיון אשר צריך לתת לה עדיפות על סווי — ניצח. אך היא נוכחה כי הפ- סידה במערכת, היא מבקשת לשוחח עימו, אולי כדי להבין את מניעיו.

תוך כדי נסיעה אליו היא מחליטה, בלי כל היגיון, לנסוע לדבר דווקא עם סווי. מה יש לה לדבר איתו? היא רוצה לברר מה יש לסווי שאין לה. מדוע מר אבן ביכר את אשתו, הלא-אהובה עליו, על- פני גלינה האהובה עליו? הקינאה אוכלת בה בכליפה, וככל שהיא מתקרבת לבינה של סווי, האש הבושרת בקירבה עולה ומשתלחת — רשפיה רשפי אש“.

בהודעתה במישרתה, שנמסרה שני- תיים אחרי האירוע היא מספרת: „אמרתי לבוס שלי שאני יוצאת, נכנסתי לאוטו, ושם הבנתי שאני צריכה לגמור מצב כזה. בגלל זה נסעתי ישר לרחוב מיכה. צילצלתי בפעמון, סווי פתחה את הדלת ושאלה מה אני רוצה. אמרתי: 'באתי להרוג אותך'. היא אמרה: 'קחי אותה, אני לא רוצה שום דבר, אבל תעזבי אותה'. היא התחילה להרביץ לי בידיים שלה בפנים שלי, הייתי יותר חזקה, ורקתי אותה על הריצפה. היא התחילה לצעוק: 'תעזבי אותי, אני אקח כדור

מצב-רוח טוב. היא שאלה אותי מה אני רוצה, ואני אמרתי שאנחנו צריכות לדבר. היא אמרה: 'לא, אין לנו על מה לדבר'. אני התקרבת אליה, היא דחפה אותי בחזרה לדלת, ואמרה: 'לא, אני לא אד- בר, תלכי מפה'. היא זרקה עלי מילים, קשה לי להגיד הכל, אני לא משתמשת בירגון הזה. אלה מילים שפוטו אני לא יודעת. אמרה שאני זונה. היו עוד מילים שאני לא יודעת, שהסתובבו סביב זה שאני זונה, ושאני לקחתי אצלו כסף, את כל הכסף, ושלא רק הוא קורבן שלי — היו גם קורבנות אחרים. דבר אחרון שהיא זרקה אלי היה, שרק אחרי שהוא הבין שהוא קיבל ממני מחלה והוא מבין מי אני, הוא חזר אליה...“

אמרתי לה שאני צריכה לקחת את מר אבן ואנחנו שלושתנו צריכים לגמור את העניין. ניסיתי לטלפן, אך היא תפסה ממני את הטלפון, דחפה אותי ואמרה: 'חבל מאד שאני לא הרגתי אותך קודם'. פתאום אני התחילה לצעוק: 'קחי אותו!'. זה הכל מה שאני זוכרת, ואחר-כך היה חושך.

כשהתחלתי להבין מה קרה, ישבתי ב- כיסא עליידי הטלפון. הבנתי שקרה — אבל לא הבנתי הכל. מחשבה ראשונה שלי היתה — הילדה, מה קרה איתה? ניסיתי לטלפן לחברה שלי, מה אמרתי אני לא יודעת. לווז מהמקום לא יכולתי.

תובעת דבורין

„טובת הציבור מחייבת“

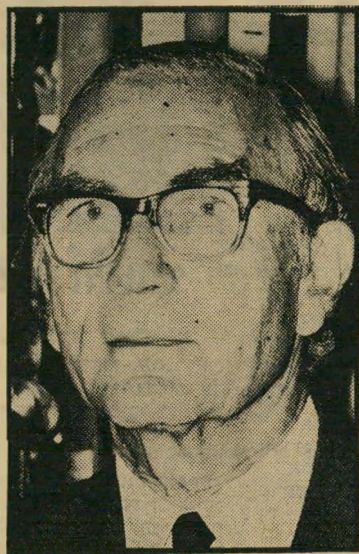
התקשרתי למר אבן, ואני לא יכולה לומר מה בעצם אמרתי לו.
עד כאן הקטעים מהחלטתו של השופט וינוגרד.

„עתידה לא עניין אותה“

מה ההשוואה שבין שתי גירסותיה של גלינה עולה הבדל ברור. בבית- המישפט מחקה הנאשמת את המישפט „באתי להרוג אותך“. מישפט זה עלול היה להוביל באופן חד-משמעי למסקנה, שאכן היה זה רצח מתוך כוונה תחילה. אולם השופט וינוגרד העדיף את הגירסה השנייה, זו שנמסרה בבית-המישפט, המ- פרטת יותר את חילופי הקינטורים שבין שתי הנשים.

השופט פסל את האפשרות שהנאשמת חולת-נפש ופעלה מתוך דחף שאינו בר- כיבוש, באומרו: „...עולה ברורות שאין גלינה חולת-נפש, לא במובן הרפואי, לא במובן המקובל ולא במובן המישפטי. אין זאת אומרת שאופיה מעיד על גורמליות דווקא, אך לא כל מעשה חורג מגדר הנורמה הופך את עושהו חולה-נפש...“ את עניין האוטומטיזם דחה השופט וינ- גרד, בפוסקו: „...אוטומטיזם שפוי נובע, לפי הפסיקה, מנסיבות עובדתיות מיוחדות כגון: רפלקסים, תנועות ובחלתי-מודעות, התנהגות תחת היפנוזה ומחלות אורגא- ניות (כמו פגם מוחי)“. השופט הסתמך, בעניין זה, על מאמרו של ד"ר יובל לוי רצה ואחריות פלילית בספר קרימינול- לוגיה, מישפט פלילי ומישרתה.

נותרה רק שאלת ההתגרות מצד ה- קורבן. על כך הבהיר השופט, הידוע בדרך-כלל כשופט מתמיר, את עמדתו: „...הנאשמת באה לביתה של סווי בסערת

השופט כהן

לבטל את עבירת הרצח

וזה יהיה הסוף שלי. אני לא רוצה ככה למות וקהי אותו. הוא לא צריך לי“.

או גמרתי אותה. לקחתי את הגרון בידיים וגמרתי אותה. אחר-כך לא היה לי כוח, לקחתי סמרטוט ושמתי על הגרון. אחר-כך טילפנתי למישרד, למר אבן, וא- מרתי שהרגתי אותה, ושיביא מישרתה, היכיתי לו שם, הוא בא ואמר שאני כמו חייה. אמרתי 'אני חושבת שאתה יותר גרוע. עכשיו אתה חופשי, יכול לעשות הכל'. זהו, פשוט נתתי לו דרך...“

יש חשיבות רבה בהשוואת גירסה זו, לגירסה שמסרה גלינה אצלנו בבית-המיש- פט. נמשך עתה בעדותה באותו עניין כפי שנאמרה מעל דוכן העדים: „...הדלת היתה סגורה. היא פתחה לי אחרי שציל- צתי בדלת. נכנסתי לפרוורד וארמתי שהיא מסדרת בגדים שלו. היא גם חואקה משהו בידיים שלו. ראיתי שהיא אצלה

רגשות. היא באה כדי לברר לעצמה מדוע החליט מר אבן לעזוב אותה ולחזור אל אשתו. והנה מטיחה בפניה סווי את הדבר רים הנוראים, שכאילו בגלל מחלת-מין שלקה בה כביכול מר אבן, הוא עזב אותה. יפים כאן דברי משלי (פרק כ"ה): 'באפס עצים תכבה אש ובאין נרגן ישתוק מדון. פחם לגחלים, עצים לאש ואיש מדנים יחרחר ריב. דברי נרגן כמתהלמים והם יירדו חרירי בטן...“

אכן, כמהלומות ירדו על ראשה של גלינה, דבריה של סווי, דברים אלה תרמו תרומה נכבדה להמשך האירועים. כשאנו מלקטים את דיברי גלינה במישטרה וב- בית-המישפט, עולה של רק דברים קשים, אלא גם מהלומות של ממש הוחלפו ביני- הן... לאור כל האמור לעיל, סיים השופט וינוגרד, „אני מציע לחברי לקבוע כי התביעה לא הוכיחה את הכוונה-תחילה, ולפחות כי קיים ספק סביר בקיומה של הכוונה-תחילה. על כן אני מציע להרשיע את הנאשמת בילוצ'קובסקי בהריגה“.

השופט בנימין כהן, ונשיא ההרכב לפש- עים חמורים של בית-המישפט-המחוזי, נטה להרשיע את גלינה ברצח. בין השאר כתב השופט כהן בהכרעת-הדין שלו: „...אם מותר להסתמך על חוות-הדעת ה- פסיכיאטרית מאת בית-החולים הממשלתי אברבנאל, אשר אליו הובאה גלינה יומיים אחרי המיקרה לאמור: 'לא הביעה הרשה על המעשה וטענה שעשתה את זה עבור מר אבן. היא ידעה את אשר היא עושה ובכוונתה לגמור גם עם חייה, כלומר להתאבד, כאשר תהיה מוכנה לכך... עתי- דה לא עניין אותה“.

הנה כי כן, לפי ההיגיון שלה, הרי את בעיית הבעלי-המאהב באה ההריגה לפתור; את בעיית חייו הבלתי-מאושרים באה היא לפתור, להבדיל מאשר את בעיית חייה שלה (של גלינה). חברי, השופט וינוגרד, לא שכח להזכיר את דיברי ה- נאשמת אצלנו, עד כמה היה אצלה הדי- בור צורך נפשי מייד אחרי המיקרה. ולי כרוך כי מה שאמרה במישטרה, דברים כגון ויוצאים מן הלב אמרה.

בינתיים נמלכה הנאשמת בדעתה לש- נות את טעמה אצלנו, כדי לנסות לפתור מעלה את בעיית חייה היא, אך הדבר אינו מלגלג ואינו מוריד לענייננו.

„כיוון שכך, יש לשים לב לסדר הדבר- רים: אצל הנאשמת, בהודעתה במיש- טרה, אלימות מילולית מצד המנוחה לא היתה ולא נבראה בכלל, רק דיברי תחנו- נים גרידא, ואשר לאלימות הגופנית, הרי מדיברי הנאשמת ברור כי האלימות הזו רק בגדר ניסיון כושל להתגוננות היתח...“ מכאן הגיע השופט הוותיק כהן, למסקנה האחת והיחידה: הכוונה-תחילה הוכחה.

„למה יישאר ההבדל בעינו?!“

אולם דעתו של השופט כהן לא היתה נוהה ממסקנתו שלו. והוא פיק- פק אם יהא זה ממידת הצדק לשלוח את גלינה למאסר-עולם רק מן הטעם שכך קובע החוק, הוא אמר: „מרגיש אני צורך להוסיף, שהמיקרה אשר לפנינו משמש עילה טובה להעלות על הכתב היריחור בלתי-מקורי, והוא: שאולי הגיע זמנו של המחוקק לשקול את ביטול ההבדל שבין הריגה לרצח: שהעבירה על רצח תבטל, ושעבירת ההריגה יהיה דינה מאסר עולם, אך לא כעונש חובה.“

„נדמה שהצדק הסביר, היחיד שנותר לקיים שתי העבירות הללו בנפרד, הוא שכאשר קיים עונש של מוות קשה להע- מיד שופט בפני הנטל העצום לגזור מוות כאשר מותר לו לגזור מאסר. ואם כך הדבר, למה יישאר ההבדל בעינו, כאשר עונש המוות בוטל?“

„בשלב זה, שבו ברורנו המכובד השופט טלגם לא אמר את דברו, אין לדעת כמה תורשע הנאשמת: בהריגה כהצעת השו- פט וינוגרד, או ברצח כהצעת שלי. אולם על דבר אחד מסכימים שלושתנו בוודאי, והוא שבמידה שהכוח בידינו, נגזור עליה מאסר שאינו לעולם“.

השופט משה טלגם הכריע לכף זכות. אף הוא לא ראה בכך רצח במובן המלא של החוק, והכריע בניגוד הרשעה בהריגה.

החובעת פנינה דבורין דרשה להטיל עונש מרתיע שכן, לדבריה המושלש ה- ניצחי קיים וימשך להתקיים, טובת הצי- בור מחייבת ללמד את כל צלעותיו של אותו משולש, שהדרך לפתרון בעייתו ה- רומנטית אינה האלימות. השופטים הטילו על גלינה עונש מאסר בן 12 שנים.